

ПРОГРАМА

за конкурсен изпит за докторанти по професионално направление
3.5. Обществени комуникации и информационни науки

Медии и комуникации - Теория на журналистиката и медиите 2020/2021 г.

1. Понятие за журналистиката и за журналистическата професия. Основни принципи на журналистиката (Липман, Дюи, Макуейл, Ковач и Роузънстийл).
2. Основни видове на журналистиката – типологизация между качествената журналистика и масовата журналистика и техните подварианти (престижна журналистика, елитна журналистика, журналистика на мнението, жълта журналистика, пазарно-ориентирана журналистика, журналистика на дъното, субсидирана журналистика).
3. Особенности на гражданската и специализираната журналистика, и техните подварианти (плуралистична журналистика, обективна журналистика, журналистиката като куче пазач, адвокатстваща журналистика, алтернативна журналистика, състезателна журналистика, заплащаща журналистика и пр.). Журналистика на участието.
4. Журналистика на вътрешни теми- обхват, функции. Социални конфликти, институции и медии. Равнища на анализ и подходи за изучаване.
5. Разследваща журналистика. Равнища на разследвания, зависимости, социален ефект – примери.
6. Видове професионални роли на журналиста (мултиплициран и множествен журналист, гейткийпър, адвокат, модератор, педагог, репортер, редактор, водещ и пр.).
7. Специфики на българския социален и медийен преход. Медийното отразяване на проблеми на прехода - на явления като социална аномия. Социална и медийна опозиционност - типология. Специфики на достъп до публична информация - казуси. Българската журналистическа практика – зависимости, самоцензуриране.
8. Журналистическа информация и журналистически новини – видове, композиционни техники, новинарски стойности, източници на информация.
9. Журналистика на факти и на решения. Работа с данни. Тезата на Тод Гитлин, Ървинг Гофман, Джей Ротман за рамкиране на конфликтите.
10. Понятие за медии. Медийни функции. Значение на информационната функция, особености и варианти на социалните, политическите и икономическите функции.
11. Дигитализация на медиите – виртуален човек, виртуални общности, онлайн журналистика, журналистически блогове.
12. Институционални конфликти, специфики на медийно интерпретиране. Проблеми в сферата на здравеопазването, социалната и демографската политика. Журналистически подходи.
13. Социални страхове – медийни параметри. Журналистическо клиширане и създаване на "втора реалност". Медийна собственост и професионална ценностна йерархия –класификацията на Монтгомъри.
14. Медии и слухове. Съвременната медийна ситуация в България. Проблеми на професията - появата на копипейст журналистика, журналистика на непроверените факти и пр. Информационно еднообразие в медийното многообразие - уеднаквяване на съдържание, медийна концентрация и пр.
15. Медийни табута. Налагането на нови журналистически социомодели- специфики на проява. Подмени в публичния медийен дневен ред. Провокации към професията в социалните мрежи. Конструктивна

журналистика – тезите на Катрин Гилденщед, Ханс Кеплингер и др. Тенденции в българската журналистика на вътрешни теми.

Библиография:

1. КРЪСТЕВА, Л. Социални конфликти и медиен резонанс.(Комуникационни проблеми в български медии(2007-2019).София:УИ"Св.Кл.Охридски",2019.
2. КРЪСТЕВА Л. Медийни социомодели//От век на век, от слово към словоСУ „Кл.Охридски”, 2014
3. КРЪСТЕВА, Л. Медийна безконфликтност:Журналисти по теория, журналисти на практика, Авангард Прима, София, 2012, с.90-97
4. КРЪСТЕВА, Л. Медийните табути. // Българската журналистика 160 години минало-настояще-перспективи. София, 2005, с. 122-135.
5. ПОПОВА, М. Журналистическата теория, В.Т., 2012, Фабер, достъпна на адрес: <http://www.newmedia21.eu/content/2012/06/Mariya-Popova-ZHurnalisticheskata-teoriya.pdf>
6. ПОПОВА, М. Виртуалният човек, В. Т., 2012, Фабер (второ издание), достъпна на адрес: <http://www.newmedia21.eu/content/2012/03/Maria-Popova-The-Virtual-man-second-ed.pdf>
7. ПОПОВА, М. Медийният човек, С., 2019, Авангард
8. БУРКАРТ, Р. Наука за комуникацията, В.Т., 2000, ПИК.
9. КОВАЧ, Б., Т. РОУЗЪНСТИЙЛ, Елементите на журналистиката, С., 2007, Слънце
10. КУНЧИК, М., ЦИПФЕЛ А. Въведение в науката за публицистика и комуникации. 1998.
11. ВЛАДИМИРОВ, Ж. и др. България в кръговете на аномията, Изд. "Софийски новини" ООД, С., 1999
12. ГЕОРГИЕВ, Пл. Българска политическа култура, К&М, С., 2000
13. ГЪЛОБОВ, Ан.Социология на политическото действие. НБУ, 2012.
14. ДАРЕНДОРФ, Р. Модерният социален конфликт, Златорогъ,1998.
15. Закон за достъп до обществена информация
16. ЗНЕПОЛСКИ, И. (съст.). Демокрацията болна от своите медии? Дом на науките за човека и обществото, София, 2012.
17. Кабакчиева П. Гражданското общество срещу държавата.ЛИК, 2012
18. КАПФЕРЕР, Ж. Н. Слуховете -най-старото средство за информация в света, С., 1992
19. МИТЕВ Петър-Емил. Българите:социологически погледи. Изток-Запад. 2016
20. .ПЕТЕВ, Тодор. Комуникационната спирала, 2009
21. Уилкинсън, Р., К.Пикет, Патология на неравенството,Изток -Запад, 2014.
22. Cohen, A. Akiba, Adoni H., Bantz, C. Social Conflict and Television News. Newbury Park, CA.: Sage Publications, 1990.
23. Coser, Lewis A Social Conflict and the Theory of Social Change, 1957, <http://www.csun.edu/~snk1966/Lewis%20A%20Coser%20Social%20Conflict%20and%20the%20Theory%20of%20Social%20Change.pdf>
24. Gyldensted Cathrine .From Mirrors to Movers: Five Elements of Positive Psychology in Constructive Journalism Aug 10, 2015
25. Goffman, Erving Frame analysis: An essay on the organization of experience. London: Harper and Row, 1974.
26. Gitlin, T., The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the Left, University of California Press, 1980.
27. Fleeson, Lucinda S. Ten Steps to Investigative Reporting , International Center for Journalists,Washington,D.C.2003,http://www.icfj.org/sites/default/files/10_Steps_
28. McCombs, M., Donald L. Shaw. The Agenda-Setting Function of Mass Media. The Public Opinion Quarterly, Oxford University Press Vol.3pp.176-187. Available on https://www.unc.edu/~fbaum/teaching/PLSC541_Fall06/McCombs%20and%20Shaw%20POQ
29. The Data Journalism Handbook Edited by J. Gray, L. Bounegru and L. Chambers, 2011